

VÄGGEN UT

SVERIGES STÖRSTA TIDNING OM BROTTSFÖREBYGGANDE ARBETE

På Kva KUMLA och i landets övriga fängelser och häkten drogas Sveriges 5 000 fångar med legala droger för 25 miljoner kr per år!!!

Läs artiklarna i Vägen Ut

SVIK INTE

DAWIT

ISAAK

Dawit Isaak är en svensk journalist som sitter fängslad i en cell på tre kvadratmeter i Asmara, Eritrea. Dawit Isaak sitter där enbart för att ha bedrivit journalistik. Utan att ha beviljats rättegång har han nu suttit fängslad i över sex år.

I Göteborg väntar Dawits fru och deras tre barn på att han ska komma tillbaka. De har väntat alldeles för länge.

Som företrädare för över 500 tidskrifter kräver vi att Sveriges regering tar krafttag för att få den svenske medborgaren Dawit Isaak fri.

Vill du stödja kampanjen för Dawit Isaaks frigivning?

Besök www.freedawit.com

Sveriges Tidskrifter och Föreningen för Sveriges kulturtidskrifter

KRIS, Kriminellas Revansch I Samhället är en ideell förening där före detta kriminella och missbrukare hjälper varandra tillbaka in i samhället. KRIS startade 1997 och idag finns föreningen på 27 orter i Sverige, dessutom i Danmark och på tio orter i Finland. KRIS finns också i Vitryssland, Ukraina och i Ryssland.

Personporträtt	6-7
Jag var en yrkestjuv	8-9
Jag var medlem i ...	10
UngaKRIS skapar...	11
UngaKRIS vision om SiS institutionen	13
Ett "Rödebyfall" i 1700-talets Stockholm	14-15
KRIS Uppsala	16-17
"Bättre Framtid"	19
Kriminalvård	20-23
Konsten att förlåta	24-25
IoU	27
"Kåkmat"	28

Prenumeration/medlemskap i Kriminellas Revansch I Samhället (KRIS).
Ordinarie medlemskap i KRIS 100 kr per år.
Stödmedlem 200 kr per år.
I medlemskapet ingår en prenumeration på Vägen Ut.
Naturligtvis kan Ni också enbart prenumerera på Vägen Ut för 180 kr per år.
Tag kontakt med KRIS i den ort du bor. Kontaktlista i tidningen.
Eller ring/mejla
Till redaktionen vagenut@kris.a.se
RiksKRIS 08 643 30 19
Bruce Clarke 073 688 84 31
Ronny Nordstrand 073 688 19 55
PG: 199 95 41-4

Om prenumerant eller medlem av någon anledning inte får sin tidning, hör genast av Er till medlemsregistret eller redaktionen. Då har vi en chans att reda ut varför.
Om Ni byter adress måste detta meddelas medlemsregistret.

RiksKRIS Informerar:

Hur kan man starta en ny lokal KRISförening, hör av Er till KRIS!
Redan etablerade föreningar. Har Ni någon sorts problem eller vill Ni dela med Er av erfarenheter som kan hjälpa andra föreningar, hör av Er till RiksKRIS! Till Er fångar på "kåkarna".
Vill Ni diskutera- framtid och problemlösningar. Vill Ni att KRIS ska komma och hålla informationsträffar för grupper av fångar. Hör av Er till RiksKRIS mobil 070 461 22 45
info@kris.a.se
vagenut@kris.a.se

Bruce Clarke
 Chefredaktör
 073 688 84 31
 bruce.clarke@kris.a.se
 vagenut@kris.a.se

Mathias Pålsson
 UngaKRIS skribent
 073-688 30 64
 mathias.palsson@kris.a.se

Ronny Nordstrand
 Medlemsfrågor
 073-688 19 55
 ronny.nordstrand@kris.a.se
 medlemsregisteret@kris.a.se

Thomas Olsson
 It-medarbetare
 073-688 31 86
 thomas.olsson@kris.a.se

Andreas Andersson
 Researsch, praktikant
 under sex veckor vid
 redaktionen

Bruce Clarke

Du borde skämmas Kenta!!!

I Erica Lejonroos uppmärksammade förtalsmål mot TV4, som TV4 vann, framkommer en hel del nytt.

Att du Kent Käcke hade en dold agenda när du klev in i KRIS Stockholm styrelse, för andra gången, står nu helt klart när vi alla har facit i hand. Detta kan vi förstå när vi har lyssnat till ditt vittnesmål vid rättegången.

Ett förslaget styrelseproffs som Du, kunde ju enkelt dölja handlingar och protokoll för KRIS Stockholm styrelse där du satt som ledamot.

I ditt vittnesmål i tingsrätten medger du ju också att du hade en dold agenda. "...det var en gammal idé från 1975 när jag var på Österåker att kunna starta en organisation...".

Att du går bakom ryggen på KRIS Stockholm för att kunna starta denna organisation är ju helt uppenbart och det kan vi konstatera nu efter ditt vittnesmål.

Du vet förbannat väl att den som leder ett projekt inom KRIS har hand om alla handlingar och protokoll, detta förnekade du i tingsrätten!!!

"Kasperteater... om man sitter i en styrelse ska man fatta beslut och så var det inte i KRIS styrelse. Besluten fattades utanför styrelsen...".

I denna "Kasperteater" satt Du själv och drog i trådarna och det var KRIS Stockholm styrelse som var marionetter under Dig, inte tvärtom som du gärna vill påskina.

Erica Lejonroos blev dömd att betala TV4:s rättegångskostnader 85 000 kr. De som vill kan stödja Erica genom att sätta in valfri summa till: Swedbank som administrerar kontot, stödet är

skattebefriat. **8327-9 913 276 757-6** märk talongen Erica Lejonroos.

Det finns dessutom ett namnupprop på nätet där det går att stödja Erica, följ länken nedan:

<http://www.namninsamling.se/index.php?sida=2&nid=2189>

Lagstiftaren och Kriminalvården blockerar fångarnas möjligheter att komma "Bättre ut".

Säkerhetstänkandet gör det näst intill omöjligt att få det stöd som krävs för att ha ens en liten möjlighet att kunna frigges med en effektivt planerad frigivningsförberedelse. Läs artiklarna i tidningen.

Vägen Ut har inlett ett samarbete med författaren Jens Lapidus, gå in på www.jenslapidus.se

– De miljöer som beskrivs i Lapidus böcker tangerar den värld som våra medlemmar har levt i. Genom vår medverkan får läsarna ta del av fem personers berättelser som är en verklighet för de människor som levt i kriminalitet och missbruk. I detta samarbete får vi även chansen att visa det arbete som vi utför inom KRIS, säger Bruce Clarke, chefredaktör vid KRIS tidning Vägen Ut.

– KRIS har de erfarenheter och verktyg som behövs för att hjälpa människor ur kriminalitet. Dessutom möter de människor med kriminell bakgrund utan att enbart fördöma dem, vilket jag sympatiserar med, säger Jens Lapidus.

KRI Sprofilen

Jag heter Masoud Beik är född 1955 i Teheran i Iran i en syskonskara med två bröder och tre systrar. När jag föddes som första sonen blev min far så glad att han åkte till Mecka för att tacka Gud.

När jag var barn drömde jag om att bli en internationell stjärna inom fotbollen och lät skolan komma i andra hand. Den drömmen delade inte mina föräldrar som ville att jag skulle skaffa mig en fin utbildning, trots att jag t.o.m. spelade fotboll på elitnivå i Iran.

Varken mina föräldrar eller syskon kom för att se mig spela. När jag spelade en match som sändes på tv fick jag husarrest när jag kom hem.

I slutet av 1970 planerade jag att studera till idrottslärare i USA men p.g.a. ett gisslandrama på amerikanska ambassaden i Teheran var jag inte välkommen till USA och hamnade därför 1980 i Sverige. Via en vän fick jag tips om att komma som gäststudent till Linköping.

Jag började på språkkurser och läste svenska, engelska samt matematik.

I Linköping tog jag upp mitt fotbollsintresse och blev back i Saab-Scantias fotbollslag och väckte en del uppmärksamhet när jag som back gjorde 8 mål under en säsong.

I Sverige kom jag för första gången i kontakt med det fria livet som stod i stark kontrast till det jag upplevt i Iran. Jag började gå ut och roa mig på kvällarna, träffade min första fru Carolina och vi gifte oss 1984 (som varit ett stort stöd för mig också långt efter vi separerat).

Utelivet blev allt häftigare och nu kom hasch och opiumet in i mitt liv och äktenskapet gick i kras.

Jag flyttade upp till Stockholm för att börja studera på Gymnastik och idrottshögskolan men jag sjönk djupare ner i mitt missbruk. Vid denna tid gifte jag mig på nytt och fick en son.

Efter ett par år av missbruk och narkotikahandel åkte jag fast och hamnade till slut på Hallfängelset. Domen blev 3,5 år och det blev min första men tyvärr inte sista erfarenhet av fängelselivet som sammanlagt tog 6,5 år av mitt liv.

1998 sökte jag på Sociala myndigheternas inrådan behandling på Älvis-behandlingshemmet i Tumba.

När jag kom dit var jag fast i ett tungt heroinmissbruk och behandlingen blev en krokig resa under ett års tid genom 12-stepsprogrammet.

På julafton 1998 kom jag i kontakt med en förening som kallades K.R.I.S.. Det var på ett NA-möte som några av de andra mötesdeltagarna berättade om K.R.I.S. julfirande och de tog mig med.

Jag togs emot med värme och julklappar av för mig okända personer och kände mig välkommen i gemenskapen.

Kort därefter blev jag medlem och i började gå dit och ta en fika. En gång kom en man fram, presenterade sig som Rulle och frågade om jag var intresserad av att spela fotboll i föreningens lag.

Jag tackade ja och spelade flera säsonger med i laget tills mitt ena knä protesterade. Efter en kort frånvarande p.g.a. ett återfall där jag förlorade allting igen var jag tillbaka i K.R.I.S. med en beslutsamhet att nu hade jag fått nog.

Efter ett tag fick jag förtroende att följa med på anstaltsbesök och en tid senare 2001 fick jag ta över ansvaret för besöksverksamheten.

Idag är jag fortfarande ansvarig för besöksverksamheten och även t.f. Ordförande i Stockholms K.R.I.S. förening. Jag anser att denna kombination av sysslorna är naturlig då besöksverksamheten är central i vårt arbete och i föreningens syfte.

Stockholmsföreningen är inne i ett intressant skede och vi känner oss väl rustade inför de viktiga nya utmaningarna som står framför oss.

Jag tror att endast brist på fantasi kan begränsa den som har ett gott syfte och därför strävar vi nu framåt, för det är i framtiden vi kommer att verka.

Masoud Beik

**ÖPPENVÅRDSBEHANDLING
enl. Minnesotamodellen**

Alkoholbehandling
R

**Drogbehandling, med
 eget
Kriminalitetsprogram**

Rörstrandsgatan 15 (S:t Eriksplan) Stockholm
telefon 08-31 01 19

**Samarbete med FamVux/HVB
Stockholm**

Avtal med Kriminalvården

www.steponerehab.se

”Även i de svartaste moln kommer det till slut fram ett stänk av en solglimt”

Bruce Clark

Personporträtt av KRISmedlemmar

I ett samarbetsavtal som Vägen Ut KRIS har med författaren Jens Lapidus, är bland annat porträtt av anonyma KRISmedlemmar publicerade på www.jenslapidus.se. Syftet med porträtten är att visa vanligt folk, den nakna verkligheten av hur det är att leva som kriminell/narkoman.

Här visar vi också för våra läsare vilken sorts människor som ofta söker sig till KRIS. Den typiske KRISmedlemmen har ofta ett tungt drogmissbruk och ett tungt kriminellt förflutet. Vägen Ut ska i en rad kommande nummer publicera dessa porträtt, med början i detta nummer.

Här är den nakna kalla sanningen porträtterad. När man lever ett liv som kriminell/narkoman, har man inte tid och ork att känna efter hur man mår och hur ens brott påverkar brottsoffren, ens nära och kära och sig själv.

Man dövar alla känslor, som tränger sig på, genom att ta knark. Det är när man åker fast som känslorna, sorgen, skammen och skulden tränger sig på. Det är då man är som mest mottaglig för att kunna påverkas till förändring.

Det är när man sitter fängslad, utan tillgång till droger, som motiverande samtal och besök av till exempel företrädare för Kriminellas Revansch I Samhället (KRIS) verkligen biter. Det var då många av oss KRISare för första gången fick en vision av att det fanns en

möjlighet till förändring.

När jag skrev dessa porträtt valde jag medvetet att inte lägga in de bitarna av sorg, skuld och skam man oundvikligen känner av att ha levt ett så destruktivt liv.

Jag valde istället att i denna förtext försöka förklara hur alla vi cirka 5 300 KRISare, som idag finns i Sverige, arbetar med oss själva och tillsammans i vår gemenskap för att gottgöra vår skuld till samhället, brottsoffren, våra nära och kära och oss själva.

Självhjälpsgrupper, programverksamhet, terapeut- och psykologsamtal

Många KRISare har tagit hjälp av de så kallade självhjälpsgrupperna - AA Anonyma Alkoholister, NA Anonyma Narkomaner, DAA Anonyma

Drog Missbrukare - som arbetar efter den så kallade 12-stegsmodellen. Genom att delta i dessa gruppers möten och gemenskap arbetar man aktivt med att beta av på sina sorg-, skam- och skuld känslor. Genom att gå i stegarbeta, från 1 till 12, bearbetar man aktivt samtliga konsekvenser som ens liv har inneburit för sin omgivning och för sig själv.

KRIS har också ett utvecklat samarbete med psykologer och terapeuter dit de som känner att de behöver, kan vända sig för att få hjälp. KRIS har också stått för utbildning av ett 15-tal egna terapeuter.

Förutom dessa aktiva åtgärder kör också KRIS programmet "Kriminalitet som Livsstil". Ett program där man får lära sig sina egna personliga kriminella tankemönster och vilka

"Miljön i Jens Lapidus böcker tangerar ofta den verklighet som vi KRISare själva har levat i.

Därför föll det sig naturligt för oss att inleda samarbetet med honom när vi blev kontaktade"

drivkrafter som "triggar" igång de kriminella handlingarna. Här får man lära sig att avslöja sig innan man har begär den kriminella akten. Programmet har utvecklats efter svenska förhållanden av Gunnar Bergström.

Ungdomarna i Unga KRIS har en hel del övriga programverksamheter som de själva utbildas i så att de också ska kunna bedriva egna kurser för ungdomar som söker sig till Unga KRIS.

KRIS arbetet

KRIS viktigaste uppgift är att besöka intagna på häkten och fängelser. Unga KRIS besöker också ungdomar som vistas på ungdomshäkten samt på Statens institutions Styrelse (SiS) olika institutioner.

Vid dessa besök informerar vi de intagna om vad KRIS är för något. Vi talar om för dem att KRIS behöver deras hjälp och vi frågar dem vad de tror

att de kan göra för att hjälpa oss i vårt arbete. Vi berättar också vilka möjligheter vi har att kunna hjälpa dem så att de så småningom ska kunna hjälpa andra som befinner sig i samma situation som de nu befinner sig i.

Många av de vi träffar på anstalterna har ingen aning om hur de ska kunna ta sig ur sin situation. Det ligger så avlägset så det är inte ens ett alternativ, de har inget de skulle kunna göra i stället för att fortsätta med drogerna och/eller kriminaliteten.

Att hitta detta alternativ känns som det allra viktigaste för oss på KRIS att kunna visa dessa personer. Vi får tala om för dem att de har en chans att kunna förändra sin tillvaro.

KRIS har på de flesta orter vi finns ett stödboende, där kan de nya medlemmarna bo under en övergångsperiod. Under tiden de bor där får de stöd att ta tag i sina sociala goda nätverk och utveckla dessa. Förvånansvärt många klarar att gå in i samhället igen efter att ha varit på KRIS. Många stannar också på KRIS och arbetar vidare med att hjälpa andra i samma situation.

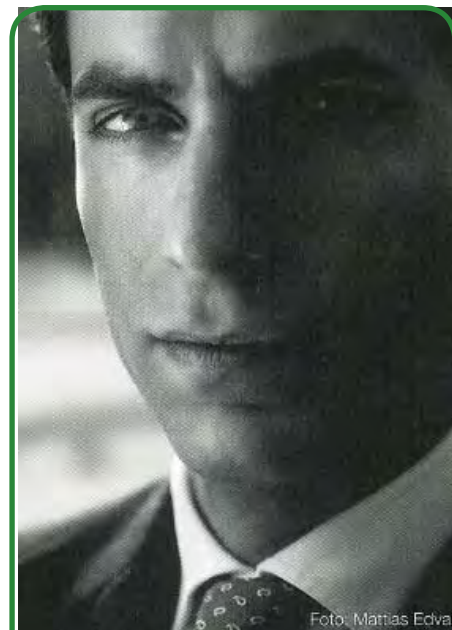
KRIS ställer två krav på sina medlemmar; Drogfrihet och Hederlighet.

I utbyte lämnar KRIS engagemang; Kamratskap och Solidaritet

Socialt företagande IoU, "Jag är skyldig dig"

KRIS är engagerat i en stiftelse, "IoU Design for Charity", Denna stiftelse som drivs i samarbete med Reklambyrå 26 Robert Lindqvist, Rotary, Samhall och TAF arkitektkontor, tillverkar designade högkvalitativa, miljövänliga trädgårdsprodukter av bland annat ryskt lärkträd.

I IoU:s regi slussar KRIS i samarbete med arbetsförmedlingar, Kriminalvården och en del läroanstalter in ungdomar från Unga KRIS och KRISare på utbildningar och arbeten i hela kedjan av IoU, allt ifrån transport, tillverkning,

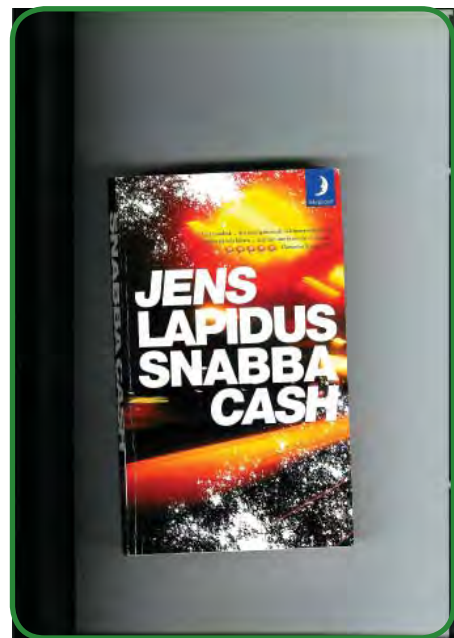
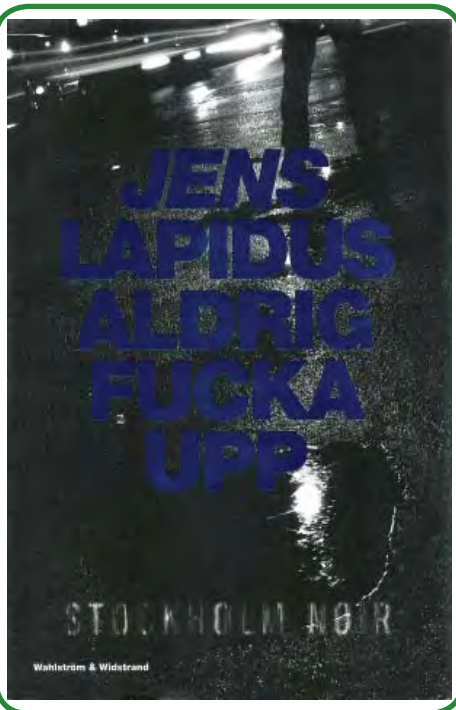
Jens Lapidus

försäljning och distribution till återförsäljare och så småningom till egen försäljning av dessa trädgårdsprodukter.

Det är på dessa sätt vi arbetar med de människor som kommer till KRIS för att ha en möjlighet att kunna förändra sina destruktiva liv till något som i slutändan blir något gott för samhället.

Med vänlig hälsning
Bruce Clarke

Vid våra besök på fängelser, bedriver vi också studiecirklar med fångarna. (se artikeln "Bättre Framtid" på sid 19)

Jag har ingenting att dölja, säger fd. yrkestjuven Leif Eriksson

Foto: B. Clarke

Jag var en yrkestjuv

Jag är född och uppvuxen i Huddinge i södra Stockholm, i början av 1950-talet.

Den första kontakt jag hade med kriminalitet var faktiskt genom en granne till mig som var polis.

Han var övervakare åt den kände "Tumba-Tarzan", en mycket omskriven småtjuv som höll sig undan i skogarna runt Södertörn i Stockholm. "Tumba-Tarzan" blev en tidningsföljetong när han bland annat "kapade" två polishundar som polisen släppte för att spåra honom. Han tog helt enkelt hand om hundarna som sina egna och poliserna vart naturligtvis skitförbannade på honom.

Ja, i alla fall så var min granne övervakare till denne "Tumba-Tarzan" och han berättade en del historier om honom.

Denne granne var en snäll människa och han var omtyckt både bland bovar, allmänheten och av sina kollegor.

När jag var i 12–13 årsåldern, så busade jag och tre fyra kamrater till mig runt i kvarteren och vi hade skaffat oss ett källarförråd där vi höll till.

Källarförråd

En dag när vi satt där nere och planerade bus, så kände vi att det luktade kraftigt av vin nere i källaren. Vi sniffade oss fram till rätt förråd och det visade sig att förrådet var fullt av vinpavor. Vi bröt upp förrådet och snodde pavorna, senare visade det sig att det var min granne polisens

förråd. Han kom naturligtvis på att bland annat jag hade varit med och snott vinet.

Det blev ingen anmälan utan polisen sa att det där skulle vi inte göra om för nästa gång kunde det sluta riktigt illa med fängelse och så vidare. Men vi gav oss inte, det var spännande att göra inbrott och det blev ju inga konsekvenser.

Karusellen hade satt igång. Vi var sju-åtta grabbar i 12-14 årsåldern som höll på och vi gjorde så pass mycket brott att; när vi senare åkte fast blev vi kända som "Huddingeligan". Det vart skrivelser i tidningarna och "barnavårdsnämnden" kopplades in.

Det rullade på med en massa inbrott, skolan skötte jag inte. Fick gå om åttan på grund av att jag låg på sjukhus stora

delar av terminen. Hepatit A, så kallad "orienterargulsot". Helt otroligt och det var innan jag hade börjat knarka. Jaja, sån't e livet. Efter det så gav jag fan i skolan, det var mera spännande att bryta.

Hammargården

När jag var 16 år satt jag på Hammargårdens ungdomsvårdsskola som det hette på den tiden. Senare ändrade de namn på inrättningarna till "yrkesskola". Å de va ju passande, där fick man lära sig av likasinnade att brott lönar sig. De va väl där nån stans som min bana som yrkestjuv vart utstakad.

När jag var 20 så blev jag utskriven från Hammargården, då hade jag åkt ut och in under fyra års tid. Varje gång jag

var ute så blev det nya inbrott och sen direkt tillbaka till Hammargården.

20 år och en fullfjädrad yrkestjuv, det hade blivit mitt jobb. Jag försörjde mig på att göra inbrott. Med tiden så började jag också att planera mina inbrott, det var lika spännande att planera brytet som att utföra det. Och känslan när jag hade lyckats, den låg i nivå med knarket, ja det var en rejäl "kick".

Konsekvenser? det hör till

"Kick" ja, 'flower power' tiden började omkring 1966. Hela min klass rökte på, det var inget märkvärdigt tyckte vi och ingen reagerade ju. Det var ett relativt okänt fenomen. Samhället blev ju taget på sängen. Men för mig kom det riktiga undret när jag "knaprade" Preludin första gången, 66-67 nån gång, jag vart "torsk" direkt.

Efter ett halvt år satt jag med sprutan i armen, sen vart det full fart framåt. Det vart amfetamin för hela slanten, ojoj vilken "torsk" jag var under alla dessa år.

Men konsekvenserna hade ju redan infunnit sig, de första redan när jag var 16 och mer skulle det bli. Förutom ungdomsvårdsskola under fyra år, så blev det också nära 11 år på kåken. Alltid dömd för grova stölder. Konsekvensen av sättet jag valt att leva mitt liv blev att jag fick sitta i fängelse.

Jag kan inte påminna mig om att jag reflekterade så väldigt mycket över dessa konsekvenser. Jag levde mitt liv som yrkestjuv och kan man inte ta straffet när man torsk så ska man inte heller göra brottet, det var väl ungefär så jag resonerade. Men jag måste ju erkänna att det inte är något för 'duvungar' att sitta på kåken. Det är tråkigt och förnedrande, man blir fräntagen all personlig integritet. Man är helt och hållet utlämnad till personalens nycker. De skiter totalt i en, de allra flesta går bara runt och är jävligt rädda.

Man lär sig ...

Men med tiden så lär man sig att sitta av straffet också. Man

sväljer och biter ihop och väntar på muckardagen. Då ska man minsann gå ut och ta sig en rejäl "rökare" tillsammans med den där toppentjejen. Å så går det åt helvete med de planerna, eftersom man e så jävla "maxad" att man inte kan visa sig bland folk de första tre dagarna. Efter tre dagar är man inte direkt intresserad längre för då är pengarna och tjacket slut så då måste man börja jobba. Jaja, de e inte lätt att vara tjuv inte.

Omväxling

Jag satt häktad på Kronoberg när "pliten" kom och frågade om jag ville komma ut ur cellen en stund, för att snacka med några före detta kriminella som var på besök uppe på häktet.

– De kommer från en organisation som heter KRIS, sa han. Kriminellas Revansch I Samhället.

Kan väl gå ut och se vad det är för några figurer tänkte jag, det är ju alltid rätt skönt att göra något omväxlande när man sitter häktad.

Att sitta häktad innebär att man är inlåst i sin cell 23 timmar per dygn, du får om du vill, ta en promenad i en "tårtbit" uppe på häktets tak under en timme per dygn. En "normal" häktningsperiod är cirka 1 månad, under den tiden ska utredningen om ditt brott vara klar och domstolen ska ha dömt dig till ditt straff. Sedan sitter man kvar i häktet tills man blir placerad på något fängelse.

Ibland kan däremot häktesperioderna bli väldigt långa, för till exempel sådana som åkt fast för grova narkotikabrott kan häktesperioderna bli över ett år.

Svårt att ta sig ur ...

I alla fall så klev jag ur cellen och in i ett besöksrum där några från KRIS satt och de bjöd på fika och kaffebröd. De berättade att KRIS är en organisation som ställer upp för kriminella/ drogmissbrukare som har tröttnat och som önskar en förändring i sina liv. Det är ju så att många inte reflekterar över sina liv eftersom det är näst intill omöjligt att ta sig ur

"ekorrhjulet", man måste ha något annat att göra än att bryta och knarka för att överleva.

Det där andra man måste ha att göra, det är ju en så avlägsen sak att den i princip är omöjlig att uppnå. Men KRIS kan om man är seriös faktiskt hjälpa till att hitta det där avlägsna något som är så totalt okänt och ouppnåeligt för alldeles för många människor som är efter år åker in och ut på kåken, dömda för nya brott.

Jag hade fått min första inblick i att det kanske skulle kunna vara möjligt för mig också att kunna förändra mitt sätt att leva mitt liv.

OK, en chans kan de väl få

När jag sedan satt av mitt straff på fängelset i Österåker så fortsatte det att komma besökare från KRIS. Jag gick länge omkring där på fängelset, några år faktiskt, och funderade om detta kanske skulle kunna vara något för mig. Jag skötte mig, tog inget knark och uppträdde korrekt mot både mina medfångar och mot fängelsepersonalen. Till slut så tänkte jag att; va fan jag kan väl ge det där jävla KRIS en chans då då.

Nu efter två år och åtta månader så har jag förstått att det inte var det där jävla KRIS jag gav en chans. Det var faktiskt mig själv jag gav denna chans.

Jag har upptäckt att det här livet som jag lever nu, utan kriminalitet och knark, faktiskt är bättre än mitt tidigare liv. Jag trivs med min nya tillvaro och är faktiskt nyfiken på varje ny dag.

Jag har funnit nya vänner i den här organisationen som är likadana som jag; före detta kriminella som lever sina nya liv helt utan droger och kriminalitet.

Och det fungerar.

Bruce Clarke

Jag var medlem i ett kriminellt MC gäng

Jag är född och uppväxt i en liten by i Dalarna i slutet av 1960-talet. Jag började stjäla när jag var åtta år. Det började med godis men ganska snart så stal jag saker som jag kunde sälja.

När jag var 12 stal jag verktygslådor och när jag märkte att det var bra betalt började jag stjäla hela vagnar. Det var låsta verktygsvagnar som står på byggen och i dessa vagnar har hantverkarna alla sina verktyg och maskiner. Bra betalt, fy fan vad jag stal.

Så där höll det på hela tonåren fram tills jag var 17 år, då kom jag på nåt helt annat.

Till saken hör att jag är en stor jävel. Lång, över två meter. Tung, cirka 140 kg, de ni. Å jag har varit stor till växten hela mitt liv, å elak. Jag var så jävla stor å elak så det fanns ingen som ville slåss med mig.

Mitt ordspråk var: "När nävarna tar vid, tar förståndet slut".

Därför var det ganska lätt för mig att byta bransch. Jag behövde bara visa mig så fick jag som jag ville.

Jag sa alltså till dem som stod vid nöjesattraktionerna vid parkerna och de turnerande tivolina att; nu e're så här alltså, att jag ska ha hälften av det som ni stjäla ur kassan.

Dom stal och jag tog hand om pengarna, det blev en del kan jag lova. Det där organiserade jag ganska bra tyckte jag, det var en form av utpressning och eftersom de stal så kunde dom inte sätta mig på nåt. Dom fick ju hälften av pengarna, hehe.

Men, så där kan man ju inte hålla på allt för länge. Så efter nåt år så packade jag mina trunkar och for iväg till en lite större stad i västra Sverige.

Väl där började jag röka hasch. Å så gjorde jag en del inbrott också. Det ena gav det andra å snart var jag igång med knarkandet, det vart tjack. Å så kom jag på att det var lättare att tjäna pengar genom att följa med folk som skulle göra affärer. Ja, som uppbackning då alltså. 'Torped' kallas det visst.

Jag har ju alltid varit

sportintresserad och var ju själv intresserad av att träna. Det ligger ju i sakens natur att eftersom jag var intresserad av kampsporter och särskilt då Thaiboxning, så blev det så klart denna sport jag förkovrade mig i.

Sedan då, så flyttade jag till Stockholm och det var där jag kom i kontakt med ett kriminellt MC-gäng.

Men innan dess så jobbade jag som dörrvakt vid en del krogar inne i stan. På fritiden sålde jag ganska mycket hasch nere vid Kungsträdgården, efter ett tag så sålde jag tjack också. Kunderna hittade jag ganska ofta i dörrarna.

MC-gänget ja, det blev ju så då att jag gick med dem ut på verkligt grova kriminella grejer. Det var indrivningar, utpressningar, misshandel ja det var verkligen organiserad brottslighet det handlade om.

Det slutade med att jag blev skjuten, å det var väl då jag kom på att jag inte var odödlig direkt.

Jag drog mig ur gänget, men fortsatte med grov brottslighet tillsammans med "vanliga" kriminella. Det blev försäljning av ganska stora mängder Rohypnol och så sprängde vi en del bank- och bankomatboxar. Mellan varven tog jag "svåra" dörrvaktsjobb. Det var på ställen i jävligt stökiga miljöer där verksamheten var på väg att spåra ur. Jag fick uppdragen för att lugna ner klimatet på dessa krogar.

Ja, så där såg mitt liv ut ända från barnsben fram till dess att jag blev far för ett antal år sedan. Det handlade om grov brottslighet på heltid och det är ta mig fan ingen jävla barnlek. Det är jävligt tufft och ska man ha en chans att överleva i den världen då måste man vara jävligt elak.

Ja, som sagt var, jag blev far och då fick jag en rejäl tankeställare att förändra mitt liv. Jag ville börja åka "snälltåg". Men det går inte alltid som man vill, det är inte så

jävla lätt att bara hoppa av. Det måste till förutsättningar för att man ska klara av det och jag är ingen jävla "trollkarl" som kan trola med knäna. Så i stället för "snälltåg" vart de X2000 och de me en jävla fart.

Ytterligare tio år passerade revy och jag vart "toppspeedad" hela resan, ända tills tåget spårade ur. Jag torskade, enda gången jag torskade under min kriminella karriär. Grovt vapenbrott och dömd till fängelse.

Det var inga problem för mig på kåken. Tänk dig själv, när det kommer 140 kg drygt två meter över marken med bar överkropp fullgaddad med personliga gaddningar. Jag hade kunnat vara kung om jag velat, men jag ville inte.

Jag ville inte ha det här livet, jag började tänka på mitt "snälltåg" igen.

På kåken träffade jag en besöksgrupp från KRIS, det var den knuff jag behövde för att komma ur min värld av grov kriminalitet, knark, elände och död.

Jag började sköta mig på ett korrekt sätt inne på kåken. Man behöver inte "slicka röv" som många tror, vad det handlar om är att helt enkelt uppträda korrekt mot sina medfångar och mot plitarna. I gengäld får du motsvarande korrekthet från deras sida gentemot dig. Vanlig enkel hederlig respekt alltså, ge respekt och få respekt. Utan våld och annan jävla skit.

Jag muckade till en lokal KRISförening någonstans i Sverige, nu har jag en egen lägenhet, ett jobb och det bästa av allt; jag träffar mina barn regelbundet och har en återuppräktad normal social status.

Nu e're spårvagn, ånglok och modelljärnväg som gäller.

Bruce Clarke

Unga- och vuxna KRISare vid den lokala KRISföreningen i Landskrona

Foto: UngaKRIS Landskrona

UngaKRIS skapar nya kontakter i samhället - vänder sig till föräldrar

Unga KRIS föreningarna runt om i landet ska ordna workshop's riktade till föräldrar, där ska föräldrarna kunna få information, hjälp och stöd. Först ut är föräldrar till kriminella och/eller missbrukande barn, men även föräldrar till vanliga barn är välkomna.

– Det här är också ett sätt att öka tryggheten. Ju fler vuxna som engagerar sig desto tryggare samhälle får vi, menar Per-Arne Carlsson Unga KRIS södra regions projektledare.

En tidigare workshop, som Unga KRISföreningar runt om i landet ordnade, riktade sig till myndigheter. Detta visade sig vara ett framgångsrikt recept för att skapa kontakter. Därför är nästa steg att anordna workshop's för föräldrar.

– De 15 Unga KRISföreningarna i Sverige ska hålla en workshop för föräldrar på sin egen ort, säger Per-Arne Carlsson,

Föräldrakontakter

Projektet riktar sig främst till att hjälpa de unga. Men här vill Unga KRIS göra något nytt.

– Vi har inte haft så mycket föräldrakontakter tidigare men

det vill vi ändra på nu, säger Nebo Spasic projektmedarbetare vid Unga KRIS Landskrona.

På workshopen som Unga KRIS Landskrona anordnade den 29 maj var medlemmar i både KRIS och unga KRIS på plats.

– Vi som är med i KRIS och Unga KRIS har en hel del egen erfarenhet som vi gärna vill dela med oss av och det handlar inte om några pekpinningar, säger Per-Arne Carlsson.

Temakvällen inleds med information om vad Unga KRIS är, vad man gör och även vad man inte gör. Paus för fika sedan och här fanns goda möjligheter att knyta band med föräldrarna. Efter minglandet delades deltagarna in i grupper för diskussion kring vissa frågeställningar. Vi diskuterade kring frågor som belyste vad man som förälder gör om ens barn börjar missbruka och vad medberoende innebär och hur man bäst kan mildra effekten.

Medberoende

Nebo Spasic har erfarenheter både av eget missbruk och en kriminell och missbrukande son. Han menar att föräldrar med

missbrukande barn ofta blir medberoende.

– Det finns inget en förälder kan göra mer än att visa tuff kärlek. Som förälder är man tvungen att visa att missbruk får konsekvenser. Man ska till exempel inte ställa upp med pengar. Självt har jag sagt till min son att jag inte ger honom några pengar och tänker inte träffa honom förrän han kan visa att han har varit drogfri i minst ett år. Jag vägrar delta i hans spel, säger Nebo.

Även frågor som berörde vad som är viktigt med kamratskap och hur en viktig förebild ser ut för en ungdom diskuterades. Här klev ungdomarna in och pratade om sina erfarenheter kring kompisar som börjat missbruka och hur de då agerat. Detta mynnade ut i att ett föräldrapar som deltog vid workshopen och har en missbrukande son, bad ungdomarna om hjälp.

Ungdomar i Unga KRIS som förebilder för andra ungdomar. Bättre än så kan det inte bli.

Mathias Pålsson

KONTAKTER

KRIS hemsida på Internet www.kris.a.se

KRIS Arvika
Magasinsgatan 17
671 31 ARVIKA
arvika@kris.a.se

KRIS Bollnäs
Björkhamregatan 31 C
821 34 BOLLNÄS
070 609 36 07
bollnas@kris.a.se

KRIS Borlänge
Skördegatan 21
784 40 BORLÄNGE
076 711 85 15
borlange@kris.a.se

KRIS Eskilstuna
Tillfällig adress
c/o E Onyango
Wallingatan 28 B
632 30 ESKILSTUNA
076 554 90 11

KRIS Falkenberg
Berguvsvägen 7
311 39 FALKENBERG
0346 844 30
falkenberg@kris.a.se

KRIS Gävle
Södra Stapeltorgsgatan 28 a
802 53 GÄVLE
026 65 29 18
gavle@kris.a.se

KRIS Göteborg
Heurllins plats 9
413 01 GÖTEBORG
031 14 51 58
goteborg@kris.a.se

KRIS Halmstad
Lokföraregatan 1
302 48 HALMSTAD
035 15 68 30
halmstad@kris.a.se

KRIS Helsingborg
Skaragatan 1
252 63 HELSINGBORG
042 13 22 95
helsingborg@kris.a.se

KRIS Härnösand
Victoriagatan 5
871 40 HÄRNÖSAND
073 688 31 35 /30
harnosand@kris.a.se

KRIS Jönköping
Tändsticksgränd 33
553 15 JÖNKÖPING
036 12 52 73
jonkoping@kris.a.se

KRIS Kalmar
Storgatan 57
392 31 KALMAR
0480 207 91
kalmar@kris.a.se

KRIS Karlstad
Kärgränd 4
652 25 KARLSTAD
054- 21 60 55/33
karlstad@kris.a.se

KRIS Kristinehamn
Bangårdsgatan 1
681 30 KRISTINEHAMN
0550 122 18
kristinehamn@kris.a.se

KRIS Landskrona
Engelbrektsgränd 5
261 33 LANDSKRONA
0418 598 20
landskrona@kris.a.se

KRIS Malmö
Bragegatan 6 B
214 30 MALMÖ
040 92 71 00
malmo@kris.a.se

KRIS Norrköping
Östra Promenaden 16
602 27 NORRKÖPING
011 13 72 43
norrkoping@kris.a.se

KRIS Finspång
Kalkugnsvägen 8
612 30 FINSPÅNG
073 688 19 45
finspang@kris.a.se

KRIS Nyköping/Oxelösund
Periodgången 8
611 33 NYKÖPING
0155 21 48 44
nykoping@kris.a.se

KRIS Stockholm
Tjärhovsgatan 34
116 21 STOCKHOLM
08 615 19 20
sstockholm@kris.a.se

KRIS Sollentuna
Malmvägen 10 B
191 61 SOLLENTUNA
08 35 16 41
sollentuna@kris.a.se

KRIS Sundsvall
Västra Vägen 9
852 34 SUNDSVALL
060 15 12 11
sundsvall@kris.a.se

KRIS Söderhamn
Stenbacksvägen 5
826 34 SÖDERHAMN
0270 702 13
soderhamn@kris.a.se

KRIS Umeå
Slöjdgatan 8
903 25 UMEÅ
090 71 35 30
umea@kris.a.se

KRIS Uppsala
Post adr. St. Olofsgatan 25
Besöksadr. Väderkvarnsg 14 B
753 30 UPPSALA
018 13 33 53
upsala@kris.a.se

KRIS Örebro
Vasatorget 2
703 54 ÖREBRO
019 33 51 97
orebro@kris.a.se

KRIS Östersund
Biblioteksgatan 31 A
831 42 ÖSTERSUND
070 692 54 48
ostersund@kris.a.se

KRIS VIKTIGASTE UPPGIFT

KRIS anser det viktigt att kunna informera Kriminella att de har rätt att frigges med möjlighet att få Revansch I Samhället.

Denna information sker främst genom att KRIS besöker anstalter och häkten och genom Vägen Ut.

KRIS erbjuder alla kriminella och/eller drogmisbrukare som vill sluta och har tröttnat på att leva kriminellt, en "frizon" under den första tiden efter muck.

Hittills har vi lyckats knyta till oss drygt 5 000 medlemmar i Sverige, men är inte nöjda med det.

Vägen Ut distribueras idag till samtliga fängelser och häkten i Sverige. Vi informerar om att KRIS finns och att vi tillsammans kan jobba för att just Du också kan sluta upp i våra led.

Just Du är en stark kraft att räkna med i KRIS gemenskap.

Här nedan följer den manual som Du – "som tröttnat på skiten" – kan följa om Du vill arbeta för att tillsammans med KRIS hjälpa Dig själv, och senare andra som är i samma situation som Du nu befinner Dig i.

Du kan vara ung eller gammal, man eller kvinna, av svenk eller utländsk härkomst.

1. Ta kontakt med Din lokala KRISförening, när som helst under verkställigheten. Men helst innan Du frigges, KRIS vill gärna kunna få möjlighet att besöka Dig vid några tillfällen. Detta för att hinna lära känna Dig och för att kunna hjälpa just Dig att planera inför Din frigivning.

2. Du kan så småningom bli medlem, i medlemskapet ingår tillgång till den "frizon" som varje lokal KRISförening erbjuder. Där kan du vara dig själv utan att behöva springa omkring på stan och "hålla färgen". Dessutom ingår det en prenumeration av VÄGEN UT plus diverse andra förmåner beroende på vilken lokal KRISförening Du tillhör.

3. När denna kontakt har etablerats och vi tillsammans har hittat en plan för att just Du ska få en rejäl chans till ett liv utan kriminalitet och droger – då kommer vi och hämtar dig när Du "muckar". Vi ser till att Din frigivning blir en fest.

4. Du blir välkommen i vår gemenskap och vi gör tillsammans det arbete som krävs för att vi alla tillsammans ska lyckas få ett hyfsat liv där hederlighet, drogfrihet, kamratskap och solidaritet är de tongivande bitarna för att lyckas i vår Revansch I Samhället.

5. KRIS kan i de allra flesta fall hjälpa till med sysselsättning samt boende och hjälpa till att styra upp myndighets- och sociala kontakter.

KRIS finns på 27 orter i Sverige. Föreningen finns också i Danmark, Finland, Vitryssland, Ryssland och Ukraina.

Det enda kravet vi har på Dig, är att du ställer upp på KRIS fyra deviser: Hederlighet, Drogfrihet, Kamratskap och Solidaritet.

Adressregistret med telefonnummer hittar du här bredvid.

Statens institutionsstyrelses (SiS) samtalsgrupp

Foto: B. Clarke

Unga KRIS samtalar med SiS - Ämnet? Visioner!

Vid den andra samtalsrundan, mellan Unga KRIS och Statens institutionsstyrelse (SiS) Generaldirektör Ewa Göransson Persson, presenterades Unga KRIS vision om hur en SiS institution bör se ut.

– Jätteintressant, något av Era förslag kan vi också implementera direkt, lovade Generaldirektören.

Vid det andra samtalet, av ett flertal planerade, fick KRIS ungdomarna presentera sin egen vision av hur de tycker att SiS ska agera för att kunna hjälpa de ungdomar de har ansvaret för vid institutionerna.

Vid det första samtalet fick ungdomarna till uppgift att ta med sig denna vision.

Bakgrunden till samtalen är att Ewa Göransson Persson tidigt fick upp ögonen för det viktiga arbetet Unga KRIS uträttar vid sina besök på SiS olika institutioner.

"Vägen in"

Ungdomarna pekade på en hel mängd situationer som omedelbart gör ungdomen, som blivit placerad vid

institutionen, negativt inställd till omhändertagandet.

Bland annat bristen på förståelse- och respekt för ungdomens svåra situation.

Här kan man med mycket enkla metoder hjälpa ungdomen in i den annorlunda verklighet som vistelsen på institutionen innebär.

Det första som händer när ungdomen kommer till institutionen är att denne blir avvisiterad och får lämna ett urinprov, detta för kontroll av eventuella otillåtna föremål och för kontroll av eventuell påverkan av droger.

Här måste det slentrianmässiga beteendet hos personalen ändras. Personalen måste visa ungdomen respekt och ha förståelse för ungdomens svåra situation, den unge kanske aldrig tidigare har varit med om en liknande situation och är nästan alltid drabbad av en fördröjd chock med en svår ångest som följd.

"Att bli bemött med respekt av en empatisk personal underlättar för ungdomen att ta det första svåra klivet in i institutionens verklighet", menar KRIS ungdomarna.

– Denna åtgärd har vi faktiskt möjlighet att vidta direkt, lovade Generaldirektör Ewa Göransson Persson.

"Vi kan till och med hjälpa till att utbilda personal som har hand om intaget på institutionen", menade ungdomarna.

Delaktighet

Bland flera andra viktiga punkter som presenterades vid mötet, var en av dessa att ungdomen måste få bli delaktig vid hela utredningen och planeringen inför framtiden. Som det är nu finns inte denna delaktighet, allt som händer ungdomen "händer över dennes huvud".

– Vi lär oss mycket av Er ungdomar och jag lovar att vi ska granska Era förslag mycket noga, det blir vår uppgift fram tills vårt nästa möte, menade Generaldirektör Ewa Göransson Persson.

Bruce Clarke

Ett Rödeby fall i 1700-talets Stockholm

Rättsfallet från Rödeby då en man skjutit två pojkar i ett mopedgång som terroriserat hans familj saknar inte historiska paralleller. Det kan vara intressant att sätta i ett kulturhistoriskt sammanhang och jämföra med andra exempel på folklig rättsskultur.

En november natt år 1701 utsattes exekutionsbetjänten Jöns Gryms gård på Söder i Stockholm för angrepp. Exekutionsbetjänt var ett finare ord för rackare eller bödelsdräng, en föraktad och avskydd, men ofta relativt väl beställd yrkeskategori.

"...straxt taga döden"

Enligt Gryms vittnesmål började folk hugga i porten och fönsterluckorna på hans

hus, slog sönder fönster och kastade in stenar i stugan. Hans kollega Staffan Hane satt vid oväsandets början och läste i en bok hemma hos Grym. Då denne fruktade för sitt liv laddade han en bössa och de sköt tillsammans ett skott ut i mörkret.

Drängen Jakob Buding träffades, enligt doktor Wingses och barberarmästare Schultz attest: "med några och 30 hagel under vänstra värtan /vilka/ hava aldeles sönderslitit vänstra delen

af hjärtat, och en stor del af levern, och intet stannat förr än vid ryggen, så att han omöjliggen annat kunnat, än der af straxt taga döden".

Brott mot hemfrid?

De båda exekutionsbetjänterna hävdade att de anfallande gjort sig skyldiga till hemgång, ett edsöresbrott, och att Buding därför skulle ligga ogill. Birger Jarls fridslagar var införda i stadslagens edsöresbalk. Hemgång

Som besökare i fängelsemuséet (slottsmuséet) i Gävle får du möta soldater som står uppställda inför ett gatlopp

Besovits av främmande

På den anfallande sidan dömdes gesällerna Anders Mattsson och Anders Nilsson till vardera 40 daler silvermynt i böter, vilka dock fördubblades då det framgick att de en gång tidigare varit och kastat sten på Gryms gård. Anders Nilsson hade under ett dryckeslag uppmanat de andra att följa med och sätta eld på ett horhus. Benämningen förklaras med att Gryms dotter skulle ha "besovits av en främmande båtsman". Senare säger sig gesällen ha hyst agg mot Jöns Grym för att denne vid ett tillfälle förolämpat hans mästars hustru.

Vid det förra tillfället hade angriparna spärrat dörren utifrån. När rätten frågar varför de "förbundit" dörren, svarade Nilsson att det var för att Jöns Grym, som var en lång och gammal man, inte skulle rusa ut och ramla och slå sig i mörkret.

En undanflykt som vore värd att hamna i det karolinska tidevarvets rekordbok, men faktiskt inte ifrågasätts av domarna.

Dömd till nio gatlopp

Anders Mattsson kunde inte betala sina böter och dömdes därför av Svea hovrätt till döden. Straffet mildrades av Justitierevisionen (motsvarande vår tids högsta domstol) till nio gatlopp. Gatloppet gick till så att den dömd skulle gå mellan två led med upp till 300 man, vilka slog honom med käppar. Nio gånger fram och tillbaks var det maximala antalet man kunde dömas till, den som vägrade eller inte orkade gå blev istället buren på bår.

Vanligt folk dömde

Myndigheterna visade således ingen tolerans med det ungdomliga upptåget. Det hänvisas heller inte till någon sedvanerätt. Sådana sedvanor utvecklades på kontinenten och de brittiska öarna, men inte i Sverige. Detta beror troligen dels på att här saknas en djupare karnevalstradi-

tion, dels att vanligt folk, särskilt på landsbygden, hade ett stort inflytande på rättprocessen. Det fanns inte något feodalt rättsväsen, kontrollerat av adelsmän och lokala godsherrar, utan vanliga bönder satt med och dömde på häradstingen. Vidare var advokater sällsynta, medan de i andra samhällen kunde påverka utfallet och få det att framstå som att den som hade råd kunde köpa sig rätt.

På senare tid har det allt oftare talats om hur ungdomsgäng eller kriminella familjer terroriserar mindre samhällen. Polisen lyser med sin frånvaro eller är liksom sociala myndigheter tämligen ineffektiv. Det kan vara svårt att få fram bevis för även långvariga trakasserier, då ord står mot ord. Men om och när förtroendet för det offentliga rättsväsendet försvinner kommer folk att ta rätten i egna händer.

Medborgarobservatörer

Gamla rättsfall och folkliga sedvänjor kan ha sin charm i ett historiskt perspektiv, men är knappast önskvärda att återuppliva i dagens samhälle. Vad som behövs är istället att rättsskipning och ordningsmakt förs närmare en folklig nivå, kanske genom att nämndemannaväsendet öppnas för politiskt ickeaktiva personer och införandet av medborgarobservatörer hos polisen.

Hans Andersson
Professor i ek. historia,
forskare och trubadur

var ett brott mot hemfriden, ett överlagt anfall på någon i hans eller hennes bostad.

Att ligga ogill betyder att inga böter skulle utdömas för den som fallit. Rådhusrätten fastslog dock att eftersom ingen i huset blivit skadad, och de anfallande heller ej varit innanför porten kunde hemfriden ej anses bruten. Rätten var dock inte enig, utan en rådman reserverade sig mot detta. Grym och Hane dömdes till vardera 80 daler silvermynt i böter, en summa som senare sänktes av hovrätten till 20 daler.

Den dödes far var bosatt i Västerås och hade ej råd att resa till Stockholm. I ett brev förklarar han "att om de som skjutit honom [dvs sonen] ihjäl kunna till livet förskonas, är han nöjd att de lösa sig med penningar och han får sin del därav".

Utsikt från KRIS Uppsala programverksamhetslokal

Foto: B Clarke

KRIS Uppsala

KRIS Uppsala har blomstrat sedan de startade sin verksamhet 2004. Det först blygsamma antalet på fyra anställda har idag mer än fördubblats till tio stycken.

De tidiga åren förde med sig många utmaningar men trots det så har deras verksamheter grenat ut sig och vuxit frodigt.

Öppenvård, Unga KRIS och programmet "Vägvalet" är alla delar av ett stort maskineri och mycket av vad de ägnar sin tid åt idag.

Avstampet

Ingela Wallin var den som tog första steget att starta den lokala KRISorganisationen och Magnus Andersson är ordförande sedan 2005. Magnus har spenderat sin största del av livet bakom låsta dörrar och det var en stor förändring att komma ut i det "verkliga" livet som han själv beskriver det.

På frågan vad som fick honom att ändra sin livsstil

svarar han "min fyraåriga dotter" utan att tveka.

Lokalen var till en början gammal och sunkig och var i stort behov av renovering och städning. Idag ser man inte mycket spår av det gamla; istället möts vi av en ljus och fräsch lokal där många medlemmar gärna samlas över en lunch eller en kopp kaffe.

Dörrarna är öppna mellan 9-17 alla vardagar, men enligt Magnus så är det ofta öppet till långt inpå kvällarna.

Föreläsningar

För att nå ut till andra ges regelbundna föreläsningar på skolor, främst gymnasium och en gång i månaden besöks en sluten ungdomsanstalt. Målet är att stärka relationen mellan behövande ungdomar och att de vuxna kan bli en källa till trygghet och tillit. Aktiviteter som fotboll och grillning bidrar till en lättsam stämning.

UngaKRIS

Unga KRIS är en verksamhet som riktar till sig ungdomar mellan 13-25 år. Lokala aktiviteter planeras regelbundet och målet är att utöka ungdomarnas nätverk och att komma så långt bort ifrån världen av droger och kriminalitet som möjligt.

Tilliten mellan ungdomar och vuxna är också något som regelbundet praktiseras och sätts i fokus. Idag har Unga KRIS fyra anställda.

Firas Nory, 19 har varit en del av Unga KRIS i mer än ett år och spenderar det mesta av sin lediga tid där.

– Det är som ett andra hem här, säger han.

Alla aktiviteter överses av vuxna och sysselsättningar som erbjuds är t.ex. bowling, biljard, fiske, filmkvällar, fotboll och grillning. Under sommarmånaderna arrangeras också ett sommarläger där antalet medlemmar kan bli uppåt 65 stycken. Grilla, bada,

fiska och paintball är då givna aktiviteter på det dagliga schemat.

För mera information gå till:

www.ungakris.com

Utmaningar

Öppenvården som startade för ca ett år sedan har varit en positiv men samtidigt tuff utmaning. Med stark inspiration från tolvstegsmodellen skapade de ett eget program för alla deltagare med betoning på familj och livsstil, missbruk och beroende. Varje vecka tas olika teman upp för samtal och diskussion. Öppenvården ställer deltagarna viktiga frågor som hur långt ifrån man har kommit det sociala livet?

I en konferenslokal i centrala Uppsala möts man 3 dagar i veckan i 12 veckor. Praktik ges under de resterande två dagarna. Lokalen är rymlig, ljus, och nyrenoverad.

Utsikten över Uppsala med alla dess takåsar är imponerande och det är inte svårt att förstå varför denna lokal har blivit ett populärt centrum för långvarigare vård, men även för att hämta styrka och inspiration.

"Vägvalet" är en annan verksamhet som nyligen har påbörjats och som siktar på att expandera och att värva fler medlemmar i framtiden.

Detta program ger ungdomar chansen att välja mellan ungdomstjänst eller ett 12-veckors program.

Programmet inbegriper 30 möten. Syftet och målet är att påvisa ungdomar att det finns andra valmöjligheter i livet och därigenom förebygga framtida kriminalitet. Även om de sitter av sin tid bakom låsta dörrar och har betalat sin skuld till

Uppsala KRI Sare

Foto: B. Clarke

samhället så ges det sällan praktiska råd om hur man skall klara sig ute i samhället och lämna det negativa tanke- och beteendemönstret bakom sig.

Stödboende

Stödboendet är en annan del som KRIS Uppsala ser som en stor tillgång. Fyra lägenheter finns sammanlagt tillgängliga och här kan de som behöver bostad och extra stöd finna en fristad. Utöver dessa bostäder har de också ett kontor, en musikstudio, och en konferenslokal.

Hur ser framtiden ut?

På frågan om vad de vill uppnå i framtiden blir svaret: Mer praktiker och ungdomstjänster, en egen verkstad för målare och snickare och lärlingsplatser.

Caféet på lokalen är också

något som de också skulle vilja expandera. Mer varierad mat och längre öppettider är med på önskelistan.

Hur ser annars framtiden ut för KRIS Uppsala?

Resultatet av KRIS Uppsala och deras uppsatta mål har varit minst sagt framgångsrika. Alla som en gång varit anställda av KRIS Uppsala har nu lagt det gamla livet bakom sig och trätt in i en ny drogfri värld utan kriminalitet.

– Vi är en språngbräda för framtiden, säger Magnus, vi är här för att stanna.

Med deras erfarenheter och uthållighet är det något som jag absolut inte betvivlar.

Karolin Elmquist

Nya studiematerial

Bättre Framtid – ett studiematerial för dig som vill ha förändring

Studiematerialet *Bättre Framtid* tar upp ett antal områden som är viktiga inför en frigivning. Materialet kan även användas av andra, till exempel om man genomgår behandling eller deltar i kamratstödsverksamhet. Syftet är att ge möjlighet att diskutera och fundera kring de områden materialet tar upp, vad man vill och hur man ska nå sina mål., exempelvis relationer, bostad, arbete och fritid. Studiematerialet ska vara ett stöd för att skapa ett bra liv åt sig själv.

Materialet och dess användning

Studiematerialet är enkelt uppbyggt. Det består av en pärm med 11 avsnitt. Det finns också ett antal plastfickor. I dem samlar man det informationsmaterial som behövs i den egna situationen.

Så här är materialet uppbyggt

* **Personlig betraktelse** Här berättar någon som arbetar inom eller har annan erfarenhet från det aktuella området. Varje skribent ansvarar själv för innehållet.

* **Tips** Här hittar man förslag på personer som kan bjudas in till träffarna. Adresser till en mängd organisationer, myndigheter mm finns på Visionsrummets hemsida www.visionsrummet.se För dem som inte har tillgång till Internet finns en cd med adresserna som kan beställas från RFS (Riksförbundet Frivilliga Samhällsarbetare) tel.

* **Guiden** Tips på material som kan vara bra.

* **Att tala om** Förslag på frågor att diskutera kring. Gruppen har säkert ytterligare frågor som är viktiga att diskutera.

* **Min färdplan** Ett bra hjälpmedel för att på ett konkret sätt formulera de steg som behöver tas inom varje område.

De olika avsnitten

Studiecirkeln & Visionsrummet

Kriminalvårdens ansvar & arbetet inför frigivning (hoppas över av dem som inte verkställer)

Familj & relationer

Ekonomi

Arbete & arbetsmarknadsutbildningar

Fritid

Studier & utbildning

Bostad

Etik & moral

Kriminalitet & missbruk

Kultur & utvärdering

Studiematerialet *Bättre Framtid* är ett resultat av projekt *Bättre Frigivning*,

ett Equalprojekt som genomfördes 2002 - 2006. I projektet samarbetade Kriminalvården,

NBV, Arbetsmarknadsverket, Riks KRIS, KRIS Stockholm, RFS och Hela Människan. Tillsammans

arbetade vi för att etablera Visionsrum inom kriminalvården och märkte efter hand att det behövdes en konkret

beskrivning av hur man kan använda sig av, och arbeta i Visionsrummen. Studiecirkeln genomfördes på prov på Anstalten Beateberg under hösten 2006 med bra respons från deltagarna.

Att arbeta med studiecirkeln kan även vara bra för att på ett strukturerat sätt starta ett Visionsrum.

Man kan vara anonym

Eftersom NBV behöver rapportera vilka studietimmar som genomförs, även på anstalt, kan det vara bra att veta att rapporteringen kan ske utan att identiteten avslöjas. Man skriver initialer eller annan beteckning på närvarolistan. En förteckning med deltagarnas rätta namn kan stanna på anstalten. NBV behöver dock veta vem som har den om det skulle ske en granskning.

Mer information

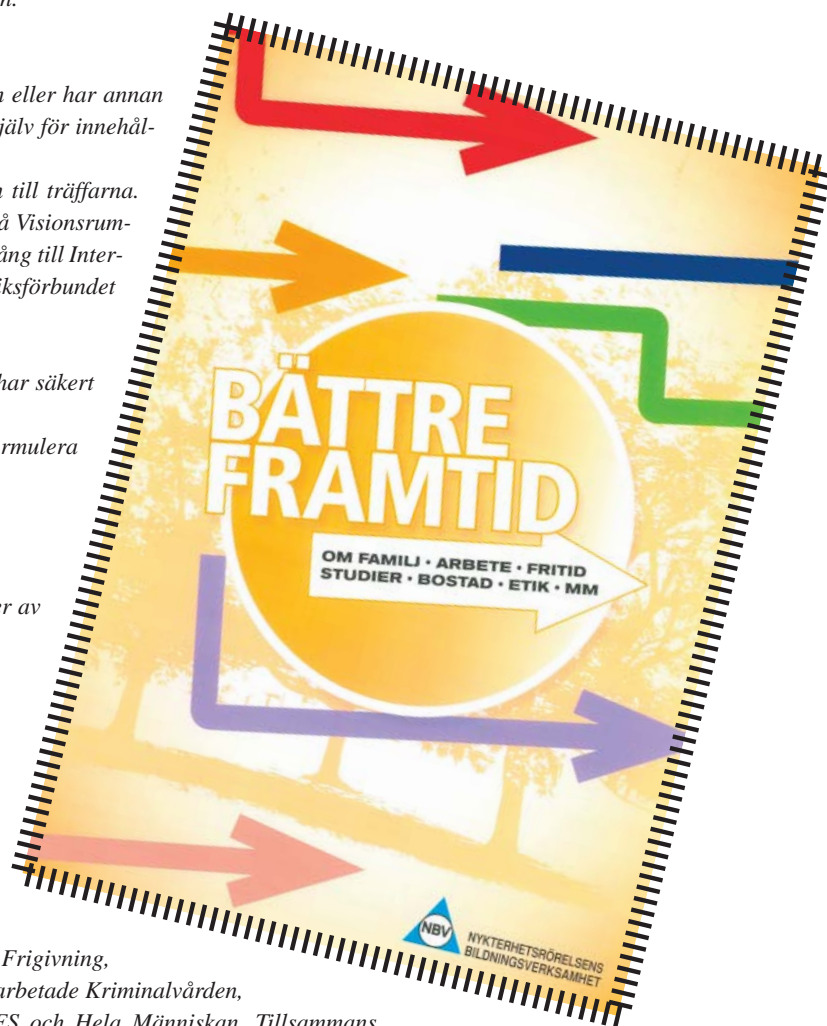
Vill du veta mer kontakta:

Yvonne Strömberg, NBV förbundet, 08-672 61 04

Camilla Lindblad, RFS, projektledare Visionsrummet, tel. 08-556 068 36

Henrik Jern, NBV, visionsrumskoordinator, mobil 0708-51 03 72

Göran Karlsson, KRIS visionsrumskoordinator, mobil 073-688 19 22

NYKTERHETSRORELSENS
BILDNINGSVERSAMHET

"Bättre Framtid" gör succé på fängelserna

Fångarna på de anstalter som hittills har deltagit i studiecirkeln "Bättre Framtid" är överförtjusta.

– Äntligen är det någon som kommer och berättar för oss vilka rättigheter vi har och vilka möjligheter vi faktiskt har att kunna göra något vettigt av vår strafftid på anstalten, säger företrädare för fångarna på bland annat Svartsjöanstalten som just klarat av sin andra omgång av studiecirkeln.

Företrädare för Kriminalvården välkomnar dessutom varmt dessa cirklar.

– Det är bara frågan om anstalternas ekonomiska åtaganden som måste lösas innan det ges full respons från Kriminalvården, menar Gunilla Nilsson utvecklare för verksamhetsfrågor vid Kriminalvårdens enhet för klient och säkerhet.

KRIS har länge strävat efter att kunna göra något mer för fångarna än att bara informera om KRIS och att sitta och fika tillsammans med dem vid sina besök. Därför tar KRIS ytterligare ett steg in i anstalterna för att arbeta för att fångarna ska kunna ha en bättre chans till en schysst frigivning.

Att veta hur det civila samhället fungerar och att redan när man sitter i fängelse kunna förbereda de praktiska detaljerna inför frigivningen underlättar för de fångar som vill ha en chans till en "Bättre Framtid".

Stor efterfrågan

Svartsjö anstalten har precis avslutat den andra omgången av "Bättre Framtid".

På Mellanboda utanför Stockholm har KRIS Stockholm i samverkan med Riksförbundet Frivilliga Samhällsarbetare (RFS) precis startat den första cirkeln.

– Succé, säger Thomas Olsson cirkelledare från KRIS Stockholm, fångarna arbetar seriöst och deltar mycket aktivt i alla de olika delarna av studieprogrammet, menar han.

– Vid Svartsjö är samtliga inblandade lyriska, de vill att vi ska köra cirkeln kontinuerligt och naturligtvis fortsätter vi så länge fångarna vill delta i cirkeln, fortsätter han.

KRIS Stockholm kommer också att köra cirkeln vid Österåker med början nu till hösten.

Många anstalter

Efter semestrarna kommer också förhandlingar att inledas med övriga fängelser i regionen.

Men det är inte bara KRIS Stockholm som planerar för att köra studiecirkeln. KRIS Umeå kommer att starta en cirkel på Ersboda. KRIS Karlstad och KRIS Örebro förhandlar med fängelserna Mariestad och Salberga för att köra igång i höst.

– Jag reser runt i hela landet och utbildar bland annat KRISare till cirkelledare, hittills har ett 50-tal KRISare fått utbildningen, men det behövs fler. Dessutom besöker jag fängelser där jag informerar både fångar och personal om cirkeln. Jag har fått ett mycket stort gensvar och det är många fängelser som kommer att starta cirkeln nu under hösten, säger Göran Karlsson som är anställd av KRIS Stockholm för att informera om "Visionsrummet" och "Bättre Framtid".

Övriga anstalter som för närvarande har "Bättre Framtid" är Kva Skänninge, Halmstadkåken samt häktet i Umeå.

RiksKRIS betalar

– Tills vi får fram en modell för hur ersättningen till de lokala KRISföreningarna, som kör cirkeln, utgår ersättningen från RiksKRIS för lokalföreningarnas omkostnader för två cirklar per år. Om anstalterna sedan fortsättningsvis vill ha studiecirkeln "Bättre Framtid" får anstalterna betala för lokalföreningens omkostnader, menar Christer Karlsson KRIS förbundsordförande.

Det var ur det EUstödda Equalprojektet "Bättre frigiv-

Programledarna Thomas Olsson och Jana Gröhn, från KRIS Stockholm.

ning", som tog slut 2007 som tanken föddes om "Visionsrummet".

– Detta "rum" på anstalterna är en lokal där alla samhällets goda krafter ska ha tillträde, menar Peter Söderlund som är pappa till idén om "Visionsrummet". Enligt Kriminalvårdens verksamhetsplan ska alla fängelser ha ett "Visionsrum" innan 2009 års utgång. Där ska bedrivas studiecirklar och dit ska olika företrädare för till exempel socialtjänsten, arbetsförmedlingen, bostadsförmedlingar och frivilligorganisationer ha fritt tillträde för att kunna informera fångarna om deras rättigheter och skyldigheter i samhället.

Bruce Clarke

Brott och straff

Kan en brottsling bli dömd till fängelse trots att utredning visar en så kallat allvarlig psykisk störning?

Ja, från juli 2008 blir det möjligt att, i vissa fall, döma en person med allvarlig psykisk störning till fängelse.

När kan en allvarligt psykisk störd person dömas till fängelse?

Huvudregeln ska alltså vara att den som begår ett brott under påverkan av en allvarlig psykisk störning ska överlämnas till rättspsykiatrisk vård. Vid "synnerliga skäl" ska en person kunna dömas till fängelse, trots en allvarlig psykisk störning. Ett antal faktorer ska vägas in i denna bedömning:

- Hur allvarligt brottet är.
- Hur stort behovet av psykiatrisk vård anses vara.
- Om ett förvirringstillstånd är självförvållat exempelvis till följd av drog- eller alkoholintag.
- Omständigheter i övrigt.

Enligt lagens förarbeten kommer det i huvudsak att innebära en proportionalitetsbedömning mellan hur grovt brottet är och

det psykiatriska vårdbehovet vid tidpunkt för dom. Som riktmärke anges att när brottets straffvärde är så högt som fyra år så är det en faktor som talar för att döma till fängelse. Trots vissa hållpunkter handlar det alltid om en helhetsbedömning i varje enskilt fall.

Finns det något fall där en domstol inte får döma en allvarligt psykiskt störd person till fängelse?

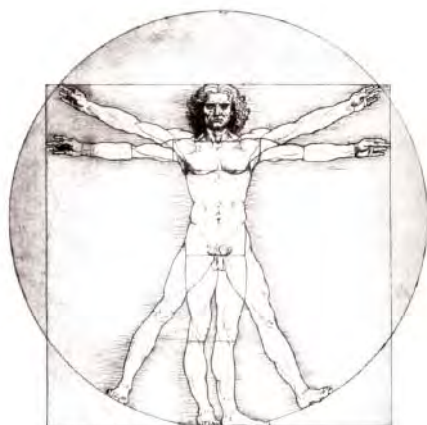
Ja, det gör det. Grovt kan detta förklaras på följande sätt: Den som är så till den grad sjuk och utan verklighetsförankring att han eller hon inte anses förstå sin handling ska dömas till rättspsykiatrisk vård. Här råder ett förbud mot fängelse. Den som på egen hand vållat ett förvirringstillstånd, exempelvis genom drog- eller alkoholintag, omfattas dock inte av fängelseförbudet. Den som – trots en allvarlig psykisk störning – anses förstå konsekvenserna av sina handlingar ska kunna dömas till fängelse utifrån den avvägning som beskrivits ovan. Detta är en markering från lagstiftarens sida att personen i fråga är "tillräknelig" vilket kan förstås som ansvarig för sitt handlande.

I den nya lagen kommer bedömning av vad den tilltalade anses förstå och inte förstå, vara något som ska kunna utredas inom ramen för den rättspsykiatriska undersökningen.

Ambivalens i lagstiftningen

Lagstiftningen om brott och straff, i sin helhet, visar en ambivalens i detta om samhällets roll ska vara att straffa eller vårda brottslingar. Vid brott döms en person till "straff" men överlämnas (som huvudregel) till "kriminalvård". Den politiska vinden blåser just nu mot straff och skuldprincipen. Det hållbara receptet; vad som för fungerar för framtiden, kommer förhoppningsvis över tid att hitta sin form. KRIS medlemmar, med åtskilliga lyckosamma exempel, kommer genom snöplogsarbete att fortsätta visa vägen för övriga samhället inom sitt område. Detta är frivilligorganisations mödosamma uppgift trots den ofta tunna plånboken.

Anna Heedman

LIVET ÅTER

Tallgården är behandlingshemmen för de som kommit lite snett i livet. Vi arbetar med dubbeldiagnos och 12-steps program samt ADHD-utredningar. Vårt arbete är dokumenterat framgångsrikt och stor vikt läggs vid evidensbaserad behandling.

För att veta mera om oss se gärna www.tallgarden.se eller ring oss direkt. Tillsammans med er ger vi flera människor livet åter.

Kriminalvård eller psykvård?

Kriminalvården drog sina klienter för cirka 25 miljoner kr per år. Det innebär att varje klient i genomsnitt smetar i sig mediciner för 5 000 kr per år.

Detta är Kriminalvårdens sätt att vårda sina klienter. Man tar bort meningsfulla kontakter utanför murarna, sysselsättningar och aktiviteter. När klienterna sedan blir deprimerade och får ångest så proppar man i dem alla olika sorters tunga mediciner. Då blir det lugnt på avdelningarna.

Problemet är bara att när fången muckar, finns det ingen läkare som skriver ut denna typ av mediciner på så svaga diagnoser som Kriminalvårdens läkare tillämpar. Då står den frigivne där med en mycket svår avtändning från den medicin han/hon fick sig ordinerad på anstalten.

70 procent av fångarna får någon form av tung medicinering, 30 procent får "lyckopiller".

– Så gott som samtliga våra klienter har någon form av psykisk störning, säger Kriminalvårdens medicinske rådgivare Lars Håkan Nilsson cyniskt.

Från den 1 juli i år ska domstolarna börja döma fler psykiskt störda till fängelse i stället för rättspsykiatrisk vård. (se bredvidstående artikel)

Lagstiftaren vill att Kriminalvården ska ta hand om allt fler psykiskt sjuka människor. Denna nya lag kommer innebära att belastningen på Kriminalvårdens personal dramatiskt kommer att öka. Kriminalvårdens övriga "friska" klienter måste i större utsträckning ha svårt psykiskt störda medfångar i sin omedelbara närhet. Detta kommer att innebära att

konflikter mellan de intagna ökar. De psykiskt sjuka klienterna kommer också att drabbas av att de inte får den professionella hjälp de egentligen borde få. Någon behandling för dem kommer det inte att finnas utrymme för inom Kriminalvården.

Varje år får Rättsmedicinalverket (RMV) genomföra stor sinnenundersökning på mellan 550–600 personer, RMV ska bestämma om dessa personer är psykiskt sjuka. Ungefär hälften bedöms vara så allvarligt sjuka att de behöver rättspsykiatrisk vård, de övriga döms till fängelse.

Med den nya lagen vill lagstiftaren skära ner andelen dömda till rättspsykiatrisk vård till drygt 100 personer, de övriga ska dömas till fängelse.

Det är ett politiskt beslut som innebär att ytterligare minst 125 svårt psykiskt sjuka människor kommer att dömas till fängelse istället för vård.

Här lägger man över ett enormt ansvar på Kriminalvården som ska hålla dessa människor innanför murarna. Kriminalvården har inte kompetens att vårda psykiskt sjuka människor, det är Landstingens ansvar.

För Kriminalvårdens klienter kommer detta att innebära att deras frigivningsförberedelser återigen får "stryka på foten". Resurserna kommer att satsas på ytterligare säkerhet för att kunna hålla de psykiskt sjuka säkert inlåsta.

– Det är ett sjukdomstecken i samhället att så många psykiskt sjuka sitter i fängelse, menar Lars-Erik Ingerloo, statistiker och utredningshandläggare vid RMV ledningskansli i Stockholm.

– Det är ett jätteproblem varje gång Kriminalvården ska köra svårt psykiskt sjuka klienter till psykakuten, klienterna blir tittade på och sedan ska de transporteras tillbaka till fängelset för psykvården vill ju inte ta hand om dem, fortsätter han.

I genomsnitt sitter cirka 25 svårt psykiskt sjuka fångar, dömda till fängelsestraff, ändå alltid på rättspsykiatriska anstalter därför att de är så svårt sjuka att Kriminalvården inte kan hantera dem. Där sitter de och tickar av sin tid och måste frigges när de muckar oavsett om de bedöms som friska eller inte. De kan dessutom vägra att underkasta sig behandling, eftersom de blivit dömda till fängelse.

Kriminalvårdens uppgift är att hålla sina klienter säkert inlåsta, klienterna måste inte underkasta sig behandling även om Kriminalvårdens personal säkert skulle vilja kunna motivera dem till detta, om de hade tid och utbildning.

Kriminalvården var den enda remissinstans som var positiv till den nya lagen. För att bemöta det kommande ökande trycket ska tre specialavdelningar öppnas på Kva Tidaholm, Kva Norrtälje och på Kva Fosie, dessa avdelningar ska ta emot psykiskt sjuka klienter, de kommer att innehålla 12 platser vardera. Problemet för Kriminalvården är bara att deras personal inte är utbildade mentalskötare eller psykologer/terapeuter.

De enda kriterierna som Kriminalvården ställer på den personal som ska arbeta på dessa avdelningar är att de bör ha ett gott tålamod och att de ska ha empati och

Kva Kumla - 23/6-08 - ska åter bli Sveriges största fängelse.

Foto: Peter Greuter

förståelse för sina klienter. Dessa kriterier gäller alltså inte för Kriminalvårdens övriga personal? När jag påbörjade denna artikel och beställde tider för intervjuer, presenterade jag artikeln på följande sätt:

"Min tes är att det sitter ett stort antal klienter dömda till fängelse som egentligen borde ha blivit dömda till rättspsykiatrisk vård. Min frågeställning är då om Kriminalvården har de personalresurser som krävs för att ta hand om dessa psykiskt störda klienter? Era anställda är ju inte mentalvårdare?"

Dessa störda klienter utgör ju också en stor säkerhetsrisk för Era ordinarie "friska" klienter. I förlängningen innebär detta också att stora resurser tas bort från behandlingen av de friska klienterna.

Hur ska Kriminalvårdens personal och framför allt; Kriminalvårdens klienter handskas med dessa psykiskt sjuka fångar?

Det svar jag fick var:

– Din teori är troligen helt korrekt, menar Kriminalvårdens medicinske rådgivare Lars Håkan Nilsson.

Vid den därpå följande intervjun höll jag på att "baxna" när Lars Håkan Nilsson talade om

att: "Så gott som samtliga av våra klienter har någon form av psykisk störning och vi kan ta hand om dem inom Kriminalvården. Problemet är bara att Frivården måste ta ett större ansvar när de kommer ut och se till att de får sin medicin när de blir frigivna."

Det finns inte en enda fånge som inte tycker att det är jobbigt att sitta i fängelse. Kriminalvården gör det lätt för sina klienter att få tillgång till legala droger. "Problemet är bara att de får ett helvete när de muckar och ska tända av från de tunga drogerna de fått utskrivna i fängelset. Det finns ingen läkare med hedern i behåll som skriver ut på så dåliga diagnoser" säger anonym.

Bruce Clarke

Här nedan ett av alla skrämmande exempel av vad Kriminalvården ger sina klienter! **Zyprexa** är det läkemedel som förskrevs till den högsta kostnaden inom Kriminalvården 2006.

Läkemedlet är registrerat för användande vid schizofreni och maniska episoder vid bipolär sjukdom.

(Källa Kriminalvårdens Läkemedelsstatistik

Vägen Ut redaktionen följer vår tradition att alltid publicera debattartiklar som jag har skrivit till andra media.

Nedanstående artikel publicerades i tidskriften Misstänkt nr 2 2008. Debattartikeln beställdes av Misstänkts redaktion och skrevs den 25/4 2008.

Måste det bli mycket värre innan det kan bli bättre?

Klimatet på de svenska fängelserna blir hårdare. Säkerhetstänkandet inom Kriminalvården gör det svårare för fångarna att kunna få sina lagstadgade rättigheter uppfyllda. Att ges en möjlighet att kunna komma ut efter avtjänat fängelsestraff bättre förberedda till ett liv utan kriminalitet och droger, är idag bara förunnat ett försvinnande fåtal av Kriminalvårdens klienter.

För att visa medborgarna i Sverige politisk handlingskraft gav Riksdagen – 2004 - den nyttillträdde Generaldirektören för Kriminalvården Lars Nyhlén ordern; "se för fan till att rymningarna upphör och se också till att fängelserna blir narkotikafria". Det var detta uppdrag han gavs order att verkställa!

I nästan alla delar har han lyckats i sitt uppdrag: Bland annat har rymningarna minskat, i cirka 80 procent av landets fängelser finns det idag nästan aldrig illegal narkotika, kriminaliteten inom- och ifrån fängelserna har minskat och våldet mot Kriminalvårdens personal har minskat.

Men, dessa säkerhetsförbättringar har kostat ett högt pris. Våldet mellan fångarna har ökat – dramatiskt. Den psykiska ohälsan hos fångarna har blivit mycket sämre. Möjligheterna till meningsfulla programverksamheter har minskat. Och framför allt, en strukturerad och planmässig planering inför fångarnas frigivning ges idag bara till ett fåtal av fångarna.

Idag är Kriminalvården en av de största statliga arbetsgivarna i Sverige, med en budget på drygt fyra miljarder kr per år.

Dessa resurser satsas för att kunna skydda samhället från de cirka 30 000 kriminella vuxna som finns i Sverige. De är återfallsförbrytarna, det är de som ständigt åker in och ut ur Kriminalvårdens olika fängelser.

I Sverige sitter drygt 5 000 av dessa 30 000 alltid i fängelse. Av dem är det cirka 150 fångar som är riktigt farliga. Det är dem samhällets medborgare har anledning att känna sig rädda för.

De enorma resurser som satsas för att hålla de 150 farliga fångarna inlåsta, tas av den budget som ska täcka hela Kriminalvårdens verksamhet.

De ovan beskrivna säkerhetsåtgångarna samt de resurser som krävs för att ta hand om de psykiskt störda/sjuka fångarna åter upp de medel som skulle ha satsas på meningsfullt arbete för frigivningsförberedelser för de övriga fångarna.

Idag får en stor majoritet av fångarna överhuvudtaget inga som helst frigivningsförberedelser. Tristessen och meningslösheten i tillvaron sliter hårt och hatet gentemot samhället ökar. Dessutom har den meningslösa tillvaron lett till att våldet mellan fångarna dramatiskt har ökat.

Kriminalvårdens säkerhetstänkande odlar och understödjer dessa människors aggressioner och slutprodukten blir att fångarna kommer ut i samhället som laddade missiler som när som helst kan explodera.

KRIS bedriver besöksverksamheter på en stor del av landets fängelser och vi har sett att fångarna har allt svårare att kunna komma "Bättre ut" som Kriminalvårdens egen vision lyder.

När KRIS kommer till fängelserna och informerar är det många fångar som öppet säger till oss, "... att KRIS är det enda lufthål de har ut till något meningsfullt inför frigivningen". De allra flesta suckar bara och säger "vad är det för mening att ens försöka, av Kriminalvården får vi ju ingen hjälp?"

Vi på KRIS vet dessutom att den allra största andelen av fångarna faktiskt vill försöka göra en förändring av sina liv. Men de kan inte välja det alternativet eftersom de inte ges möjligheter att kunna uppfylla detta val.

Nu måste det vara hög tid att lätta på säkerhetstänkandet kring de drygt 4 850 - för samhället inte farliga fångarna - omfördela Kriminalvårdens resurser och se till att fångarna får en möjlighet att kunna få frigges så att de har en chans att kunna lägga av med sin kriminalitet och/eller sitt drogmissbruk.

Nu är det dags för Regeringen att utse Lars Nyhlén till någon annan chefstjänst. Han har ju helt klart bevisat att han har hårda nypor och kan uträtta det han satts till att verkställa.

Nu är det dags för en ny regim inom Kriminalvården och det är Regeringens förbannade skyldighet att hitta någon som kan verkställa det som Lars Nyhlén inte fick order om att uträtta: Att se till att fångarna har en möjlighet att kunna komma "Bättre ut".

Nu – det är redan sent.

Stefan Schierbeck har tidigare medverkat i Vägen Ut med tre artiklar om psykosyntesiska förhållnings-sätt.

Nedanstående artikel är den fjärde i serien.

De tre tidigare artiklarna är publicerade i nr 3 och 4 2005, samt i nr 1 2006.

Personlig utveckling, det psykosyntesiska förhållningssättet av Stefan Schierbeck, Diplomerad Samtalsterapeut, NLP Master Practitioner

Del 4 Konsten att förlåta

Det finns några missförstånd kring förlåtelse.

Missförstånd 1:

Förlåtelsen är ett tillstånd

Det vanligaste missförståndet är att förlåtelsen är ett tillstånd, att förlåtelsen är beroende på vilken sinnesstämning den förlåtande befinner sig i. Förlåtelse är inte ett tillstånd utan en **handling**.

Visst kan det kännas lättare att gå vidare om man mår bra för övrigt men i sådana fall är det snarare en fråga om att skjuta det som hänt åt sidan. Skjuta åt sidan för att arbetet ska kunna fortsätta, förhållandet skall fungera o.s.v.

Problemet är att det som skjuts åt sidan lägger sig på hög, man öppnar skuldkonton för det som hänt inom sig och varje gång samma människa gör något nytt växer dennes skuld på kontot med hög ränta.

När kontot växt sig enormt exploderar kontot och ett uttag måste ske, förhållandet till den här personen blir förgiftat och/eller kontakten bryts.

Missförstånd 2:

En relation upphör när ett förhållande upphör.

Men en relation bryts inte av att ett förhållande eller en kontakt bryts. En relation varar hela livet och oftast också efter döden.

Så fort du relaterar dig till en annan människa har du en relation oavsett om det är din busschaufför, dina arbetskamrater, kompisar, partner, barn eller föräldrar.

Till och med kändisar kan ingå i dina relationer. När Palme sköts var det många människor som upplevde att de kunde relatera till honom.

En relation kan bestå av (och de flesta av våra relationer är sådana) släktband, minnesbilder, efterlämnade outtalade och upplevda känslor till både levande och döda.

Missförstånd 3:

Jag förlåter andra för deras skull.

Alla känslor som du känner i din kropp är dina. Visst kan andra människor väcka olika känslor i dig genom sitt agerande men känslorna i din kropp är dina egna.

Oftast finns ett stort motstånd att förlåta. Kanske det som skett har varit så smärtsamt, förnedrande att det känns som om förlåtelsen är omöjlig.

Tankarna finns där ofta ibland hela tiden. Tankar om vrede, rädslor och hämnd.

Du kanske ägnar tid varje ledig stund att upprepa det som hänt och känner att det som hänt gör att du inte kan förlåta henne/honom.

Om du känner så har du både rätt och fel!

Du behöver inte förlåta den andra för hans eller hennes skull. Jag vill påstå att vi människor inte fullt ut är kapabla att förlåta en annan människa för vad den gjort oss för **deras skull**.

Vi kan stoppa undan, lägga åt sidan, göra byteshandel (jag är ju inte heller perfekt bla bla) men vi lagrar minnet och det känslolntryck händelsen skapat, som ekorren samlar nötter inför vintern, i våra minnens skattkammare (bygger konton). Där kan vi åter hämta dem vid ett lämpligt tillfälle. Minsta oförrätt registreras med en kamrers iver.

Men om du istället...

Har bestämt dig för att den andres handlingar eller ord inte längre får förgifta ditt liv och dina tankar. Om du är trött på att använda din energi och din tid till att vara ledsen, arg och hatisk har du förmodligen nått till den punkt där du nu är mogen att förlåta henne/honom för **din skull**.

Det förnämliga med detta är att du kan frigöra din kraft, din energi, din glädje och tid genom att släppa negativ energi fri för **din skull**.

Här följer en övning som går att utföra själv. För smärtsamma och djupa oförrätter måste övningen upprepas innan effekt uppnås.

1. Välj ut en person och en händelse där du känner att du inte har förlåtit det som hänt. Bli uppmärksam hur det känns i kroppen när du tänker på den här händelsen.
2. Sätt dig bekvämt på en stol och slut dina ögon och ta några djupa andetag tills du känner att kroppen börjar slappna av.
3. Föreställ dig nu att du ser den här personen framför dig för din inre syn. Låt personen träda fram i en bild på ett sånt sätt att du känner dig trygg och bekväm. Om det är en person som skrämmer dig så föreställ dig att personen nu har löjlig hatt på huvudet. Du står på ett säkert avstånd från den här personen men ni är förenade med en tunn tråd som hänger likt en spindeltråd mellan er.
4. Säg nu till den andra personen:
 - Jag hade önskat att du hade sagt...(här fyller du i vad du önskar att hon/han hade sagt)..., men det sa du inte!
 - Jag hade önskat att du hade gjort. Här fyller du vad du önskar hon/han hade gjort..., men det gjorde du inte!
 - Därför har jag beslutat att förlåta dig för min skull, Jag befriar dig från alla mina förväntningar på att du skulle vara eller handla på ett annat sätt... för min skull ... så att jag kan ta tillbaka min tid, min energi, min glädje och gå vidare i mitt liv.
5. Föreställ dig nu hur en gigantisk klinga från ovan hugger av tråden som sammankopplat er båda och hur du översköljs av ett vitt ljus och den andra upplyst av ditt ljus sakta försvinner bort.
6. Öppna dina ögon och känn efter i din kropp om du fortfarande kan känna samma känslor i din kropp som innan övningen.
7. Upprepa övningen med jämna mellanrum ifall det finns obearbetade känslor kvar.

Denna övning kan också med fördel göras genom att man skriver ett brev med samma innehåll.

Det är viktigt att denna övning **inte görs** (och detta brev **inte visas**) för den som skall förlåtas (**för din skull**) eftersom detta är i högsta grad är en process inom dig.

En annan anledning till detta är, att ibland vet inte ens personen att den sårat dig, inte ännu orkar stå för sitt handlande, kanske inte är psykiskt frisk eller befinner sig på en helt annan nivå i utvecklingen till att bli en vuxen och ansvarstagande människa.

**FÖRLÅTELSE ÄR INGET TILLSTÅND – DET ÄR EN HANDLING
DU KAN FÖRLÅTA ANDRA FÖR DIN SKULL**

Världens första World Forum Against Drugs äger rum i Stockholm mellan den 8 och 10 september 2008. Temat är ”100 år av narkotikaförebyggande arbete – hur går vi vidare?”. Konferensen är ett initiativ till att sätta den framtida agendan inom kampen mot droger. Under dagarna ska en resolution skapas och överlämnas till FN och det UNGASS-mötet (United Nations General 3 Special Session on Drugs) som arrangeras våren 2009.

I och med World Forum Against Drugs, startar ett helt nytt internationellt nätverk till stöd för effektiv drogprevention och restriktiv narkotikapolitik. Det här är ett unikt tillfälle för alla som är engagerade i arbetet för att reducera droganvändningen i världen. Ett tillfälle, då det folkliga motståndet mot spridningen av all icke-medicinsk användning av narkotikaklassade medel mobiliseras på alla nivåer – föreningar, politiker, självhjälpsgrupper, personal inom vård- och omsorg med flera. Vill du veta mer om konferensen gå in på www.wfad08.org

Till alla er som inte har tillfälle att närvara under konferensen finns ytterligare en chans att visa var ni står i drogfrågan. Den **7 september 2008 i Kungsträdgården** blir det en heldag för allmänheten. Temat är **Music Against Drugs**. Syftet är att uppmärksamma narkotikafrågan och att stärka allmänhetens avståndstagande till droger. Arrangörer är KRIS och NBV.

Scenprogram: (med reservation för förändringar)

Annika Jankell leder oss genom denna dag med aktuella artister, engagerade talare och prova-på-aktiviteter. Se till att du är där och deltar i kampen mot droger!

15.00-17.00 Familjen

Anders Neglin med 10-manna orkester.

Gästartister så som Gunilla Backman, Fred Johanson, Eric Gadd och många fler.

Talare varvas mellan uppträdanden. Som till exempel Göran Hägglund - Socialminister, Christer Karlsson - KRIS, Lena Adelsohn Liljeroth - Kulturminister och många fler.

18.00-20.00 Ungdomar

Artister med aktuellt releasematerial.

Dogge, Nordman, Fronda, Petter, Renegade Five och många fler.

Talare blir bland annat Magnus Andersson – Unga KRIS, Mia Törnblom – författare.

Mer information om dagen kan ni hitta på www.musicagainstdrugs.se.

Sidan uppdateras vartefter programmet blir klart.

Ismo Kallio KRIS Östersund och Peter Söderlund project manager för IoU.

Nu börjar det praktiska samarbetet mellan KRIS och IoU att ta form.

I Göteborg ska IoU delta vid den årliga stora trädgårdsutställningen, där kommer Unga KRIS och KRIS Göteborg att anordna informationstillfällen.

I Norrköping ska Kamratstöd-jarna – KRIS – Unga KRIS och IoU inleda ett samtal med kommunföreträdare för att kunna arrangera utbildningar och arbetsträning för medlemmarna i föreningarna.

I Östersund har KRIS fått sig upplåtet en stor hangarbyggnad, vid den nerlagda flygflottiljen, där kommer eventuellt utbildning och tillverkning av delar av IoU:s trädgårdsprodukter att tillverkas. Samtal med kommunföreträdare pågår.

Peter Söderlund, som har lämnat sina uppdrag för KRIS och nu arbetar på heltid för att utveckla och driva IoU har varit i Sibirien för att titta på möjligheter att ta

hem Lärkvirke av bästa kvalitet. – Vi fick träffa en bra kontakt som vi förmodligen kommer att samverka med i framtiden, dessutom besökte vi ett gammalt sågverk som ska renoveras. Där ska ryska fångar från det närliggande fängelset få en chans att komma ut och delta i den kommande virkesproduktionen. Vi tittade också på järnvägsstationen där virket ska vidaretransporteras till bland annat Sverige, berättar Peter Söderlund.

IoU-design for Charity är ett socialt företagande som drivs i samarbete mellan Robert Lindqvist, KRIS, Rotary, Arkitektbyrån TAF och Samhall för att lansera trädgårdsprodukter. Dessa produkter, som rönt stor uppmärksamhet internationellt och nationellt, kommer att tillverkas och säljas av före detta missbrukare och kriminella.

(se tidigare artiklar i Vägen Ut)

Bruce Clarke

Presskommuniké (8 maj -08)

Peter Söderlund lämnar KRIS och blir entreprenör

Peter Söderlund lämnar den 31 maj sin tjänst som nationell samordnare i KRIS (Kriminellas Revansch i Samhället) samt sina uppdrag inom KRIS Stockholm.

Han kommer i fortsättningen att på heltid leda IOU (I owe you) Design for Charity som är ett bolag som utvecklar och säljer svenskdesignade produkter i Sverige och internationellt till stöd för rehabilitering av f d missbrukare och kriminella.

– Peter har under många år varit en kreativ stöttepelare i KRIS och hjälpt till att bygga vår organisation till vad den är idag. Vi önskar honom all lycka i hans nya verksamhet som entreprenör, säger Christer Karlsson, ordförande i KRIS.

Christer Karlsson
Förbundsordförande
RIKSKRIS
+46704612245
info@kris.a.se
www.kris.a.se

Bokrecension

FotNotBoken

FotNotBoken

”Jag var mycket dyster över att jag saknade skor, ända tills jag mötte en som saknade fötter.” (cit.: C.T. Valdring)

Detta och flera andra tänkvärda tankar om vad som får dig att gå vidare i livet, att ta nästa steg, får du om du köper och

läser denna märkliga bok.

Författare är fyra unga skolelever, som gjorde den som ett projektarbete.

Boken kan beställas genom denna tidnings redaktion eller förlaget Move On UF.

Kostar 100 kr plus frakt. 20 kr tillfaller KRIS.

Bruce Clarke

// KÅK-MAT //

Vägen Ut har fått en ny medhjälpare. Fånge nr 5 - 08 på Kva Österåker. Hans avsikt är att så småningom ge ut receptsamlingen. Här är Robbans andra bidrag till Vägen Ut.

Hej alla matälskare och läsare av Vägen Ut,

Den här gången är det korv som gäller och inte vilken korv som helst, denna korv är en svensk klassiker. Den i särklass mest älskade korven i vårt avlånga rike, jag menar så klart FALUKORVEN. Lika älskad på mackan som i pytt i pannan eller som till exempel stroganoff.

Men den här gången "rockar" vi loss och gör en rejäl gryta med härliga rotfrukter. Dessa rotfrukter bidrar med massor av fibrer, vitaminer och antioxidanter.

Lycka till och låt grytan Er väl smaka.

Robban Gustafsson's Falukorv med rotfrukter

Till fyra personer:

400 g falukorv

5 potatisar

En bit rotselleri (ca 100 g)

3 morötter

En halv kålrot (ca 400 g)

1 purjolök

3 lagerblad

1 klick smör

6 dl grönsaksbuljong

En knippe persilja

Skala potatis, kålrot, rotselleri och morötterna, skär dem sedan i större bitar. Skär purjolöken i bitar och fräs den i smöret i en gryta. Lägg i rotfrukterna och lagerbladen, håll därefter på grönsaksbuljongen. Koka rotfrukterna tills de är knappt mjuka (cirka åtta – tio minuter). Skär korven i bitar och lägg ner dessa i grytan, koka ytterligare fem – sex minuter. Hacka persiljan och rör ner den i grytan.

Servera med stark senap, ett gott bröd gärna med en väl lagrad ost.

Att leva utan att använda droger eller kriminalitet

Framsteget behandlingshem AB erbjuder

en förlängd individuell *utslussbehandling* för dig som genomgår eller någon gång genomgått en 12 stegs primärbehandling men behöver mer tid att fördjupa dig i programmet, ordna din sociala situation och bygga upp nya eller reparera gamla relationer.

Genom att lyssna, dela med oss och arbeta med dom tolv stegen lär vi oss ett nytt sätt att leva som fungerar.

Framsteget – halvvägshus med utslussbehandling
www.framsteget.se 019-28 13 33

Policy för Vägen Ut:

"Målen för Vägen Ut; är att vi vill visa de av våra olycksbröder och -systrar som vill en förändring av sina liv, att de kan ta hjälp av KRIS för att nå dit vi har nått och därigenom få ett drogfritt och hederligt liv.

Ett ytterligare mål är att verka för att belysa uttryck och innovationer från goda och sunda krafter i samhället - till exempel KRIS - detta för att visa myndigheter och beslutsfattare hur ett nytänkande, inom vissa av deras verksamhetsområden, ska kunna vara en framkomlig väg för att uppnå de resultat som myndigheterna strävar efter att uppnå.

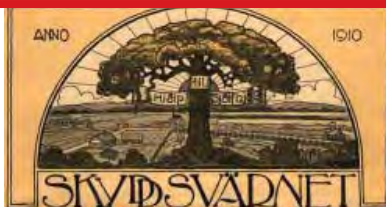
Ännu ett mål är att Vägen Ut i sitt innehåll ska sträva efter att lyfta fram den samhällsnytta som KRIS medlemmar ständigt uträttar i sin vardag".

I denna policyförklaring läggs nu till en ytterligare passus, som lyder:

"Vägen Ut ska dessutom alltid sträva efter att rapportera och belysa förhållanden inom KRIS som organisation. Detta för att alltid ha en levande debatt på hög etisk och moralisk nivå inom organisationen.

Vägen Ut följer i detta avseende KRIS fyra uppsatta deviser: Hederlighet, Drogfrihet, Kamratskap, Solidaritet."

Bruce Clarke, chefredaktör.

www.skyddsvarnet.se

Skyddsvärnet i Stockholm

- 100 års erfarenhet

Björka halvvägshus

Boendestödet

Kvalificerade kontaktpersoner

Placeringsenhetens familjehem

- ungdomar och vuxna,
- kvinnor med skyddad identitet
- ensamkommande flyktingungdomar

Tränings- och försökslägenheter

Öppenbehandling

Projekt

- Familjehem för ungdomar med etnisk minoritetsbakgrund

Seminarieverksamhet

Välkommen att kontakta oss för mer information.

Tel. 08-729 17 30

www.skyddsvarnet.se

Skarpnäcks Folkhögskola
Skriv och läskursen, SOL är en kurs för dig med dyslexi-
lär och skrivsvårigheter.

Glömmer du ofta vad du läst?
Blir det fel när du skriver?

Då kan Sol kursen vara
något för dig!

Här söker vi vägar in till
läsning och skrivning
Vårt motto: Det är aldrig kört.

Skarpnäcks Folkhögskola
Horisontvägen 26
128 34 Skarpnäck
08-683 18 37

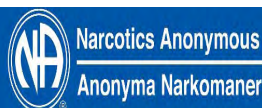
"E-screen projektet är ett samarbete mellan Karolinska Institutet, Beroende-centrum i Stockholm och UngaKRIS som syftar till att öka kunskaper hos ungdomar och unga vuxna om riskzoner när det gäller alkohol och droger."

Allt fler ungdomar, särskilt minderåriga testar både alkohol och droger. Många av dessa ungdomar vet inte hur alkohol och droger påverkar deras psykiska och fysiska hälsa.

Ofta kan det vara svårt att prata med en vuxen om detta ämne eftersom det delvis är olagligt att bruka alkohol under 18år.

Du medverkar i testet genom att logga in på www.ungakris.com. Där kan du svara på ett frågeformulär på 10 frågor om alkoholvanor och ett på 11 frågor om drogvänor. Om testet visar att du är i riskzonen för att utveckla ett missbruk, får du råd direkt om vart du kan vända dig för ytterligare information. Ditt deltagande är helt frivilligt och du kan när som helst utan närmare förklaring avbryta deltagandet. All information hanteras under sekretess.

Gör ditt självtest redan idag!

Narcotics Anonymous
Anonyma Narkomaner

Ring:

0771-13 80 00
om du vill prata med någon.

www.nasverige.org

När
Sjukdomen själv gör konsekvensanalys:

Je. Batman 08

Hemlös, hårlös och tandlös....

Vägen ut! kooperativen

- Från utanförskap till socialt företag

VI ERBJUDER BOENDE – OCH ARBETSTRÄNINGSPLATSER OCH HAR RAMAVTAL MED KOMMUN OCH KRIMINALVÅRD

Vägen ut! kooperativen drivs utifrån egenmakt, delaktighet, eget ansvar och total drogfrihet.

Vi tror att 12-stegsmetoden är ett bra verktyg för att hålla sig drogfri. Vi har visat att det går att komma tillbaka till samhälle och arbetsliv. Vi finns i Göteborg.

VILLA VÄGEN UT! SOLBERG – halvvägshus för män. Snart öppnar Villa Vägen ut! även i Sundsvall och Örebro.

VILLA VÄGEN UT! KARIN – halvvägshus för kvinnor. För våldsutsatt kvinna kan vi även erbjuda jourplats.

KARINS DÖTTRAR – väv- och hantverkskooperativ med arbetsträningsplatser för kvinnor.

CAFÉ SOLBERG – café i ett allaktivitetshus med catering och arbetsträningsplatser.

YSCREEN – screentryckeri med arbetsträningsplatser för ungdomar.

HOTELL LE MAT – projektering pågår inom ett social franchisingprojekt tillsammans med italiensk hotellkedja, se: www.socialfranchising.com

ANLITA – företag för egenanställda.

Villa Vägen ut!
Vägen ut! kooperativen

Karins Döttrar
Vägen ut! kooperativen

Café Solberg
Vägen ut! kooperativen

FÖRETAG FÖR ■ EGENANSTÄLLDA ■ **ANLITA**

För kontakt www.vagenut.coop